

Brieven van Rottumerplaat (1)

Date Lutterop

Sinds 1988 werken Date Lutterop en Giny Kasemir voor Staatsbosbeheer als vogelwachter op Rottumerplaat. Hun taken bestaan uit het signaleren en voorkomen van menselijke verstoringen (het eiland is het gehele jaar niet toegankelijk) en het tellen en monitoren van broedvogels, overtuigende wad- en watervogels, dagvlinders, zeehonden en planten. Dit is hun eerste korte verslag van hun belevenissen op het eiland.

Rottumerplaat, 22 mei 2001

In de loop der jaren is Plaat een beetje een tweede thuis geworden. En nagenoeg ongemerkt is de eerste maand van het seizoen voorbijgegaan. We kwamen dit jaar op 13 april op het eiland aan, samen met een 80-tal in vuilniszakken verpakte dozen, vol met (grotendeels houdbare) etenswaren, kleren en allerlei zaken die we nodig hebben

voor ons werk. Vrij snel nadat de meeste dozen waren uitgepakt was het bekende gevoel er: alsof je niet weg was geweest.

De eerste weken bleven de temperaturen behoorlijk onder de maat. Op 14 april viel zowaar de hele dag natte sneeuw, waarvan in de loop van de middag een deel zelfs bleef liggen.

Deze lage temperaturen in april zullen voor enkele broedvogelsoorten mede de oorzaak zijn geweest voor een late start van het broedseizoen. Zo zijn de Lepelaars zeker een week later met broeden begonnen dan in 2000. Momenteel staat de teller op zes tot zeven paren; een paar dagen geleden is nog een nieuwe groep van deels onvolwassen vogels gearriveerd. Het aantal broedparen kan dus nog verder oplopen. Vandaag telden we verspreid over het eiland maar liefst 19 Lepelaars. Een nieuw record voor mei.

De meeste Lepelaars zijn hier ongeringd. Op 3 mei konden we een gekleurde vogel aflezen, die in de kweldergras vlak bij de behuizing liep te foerageren. Dank zij een snelle reactie van Otto Overdijk

De Lepelaar begon een week later met broeden dan in 2000. Mei 2001, Texel Foto Eric Koops

(Werkgroep Lepelaar) weten we dat hij (het is een man) in 1998 op Terschelling is geboren. Op 16 april werd hij nog afgelezen in Frankrijk.

Met de Eiders wil het niet vlotten; waarschijnlijk valt het aantal broedende vrouwtjes na de vrije val in 2000 ook nu weer lager uit. We zijn nog niet begonnen met het tellen van de nesten, maar het lijkt erop dat het aantal bij 200-300 zal blijven steken (in 1997 en 1998 nog meer dan duizend!). Een onzalig onderzoeksplan aan de soort, waarbij men onder meer alle broedende vrouwtjes wil vangen en ringen is voorlopig van de baan. Wie heeft gegevens over de effecten van het oppesten van vrouwtjes van het nest? Mijn indruk is dat alleen de vrouwtjes op Vlieland zich laten vangen. Begin jaren '90 hebben we zelf meerdere nesten gecontroleerd nadat we (per ongeluk) een vrouwtje van het nest opgepest hadden. Resultaat: ongeveer driekwart kwam niet op de eieren terug. Ook dit seizoen volgen we de effecten van oppesten.

Desondanks blijkt dat het aantal pulli redelijk hoog uitvalt. Een paar 41 dagen geleden telden we er al meer dan tweehonderd. Daarvan hebben de Zilvermeeuwen er tot dusverre nog maar enkele verorberd. Zouden alleen de oude ervaren vrouwtjes dit jaar broeden?

Velduilen

Maar er zijn uiteraard ook positieve berichten; fanatiek Bruine Kiekendieven najagende Velduilen doen vermoeden dat de soort hier ook dit jaar weer succesvol weet te broeden. Mogelijk lukt het een paartje Blauwe Kiekendieven ook tot broeden te komen. Tot dusverre worden ze van potentiële nestplaatsen verjaagd door Bruine Kiekendieven en Zwarte Kraaien.

In 1998 zagen we voor het eerst een baltsende Wulp op de Noordkwelder. Tot broeden kwam het niet, maar de plaats leek ons wel geschikt, zodat het slechts een kwestie van tijd zou zijn dat we de Wulp als nieuwe broedvogelsoort zouden kunnen noteren. Dat werd dus 2001. Een paar dat langdurig alle passerende meeuwen fanatiek na joeg bleek net een traumatische ervaring te hebben gehad. Naast het nest, op een duintop van de noordelijke duinenrand aldaar, lag een kapot ei; twee eieren in het nest vertoonden enkele kleine deuken, het vierde ei was ongeschonden uit de strijd gekomen – waarschijnlijk predatie door een Zilver- of een Kleine Mantelmeeuw. De Wulpen zijn waarschijnlijk niet meer op dit legsel gaan broeden. Wel wordt het gebied ook na een week nog zo veel mogelijk meeuwvrij gehouden, zodat we nog mogen hopen op een vervolglegsel.

Witkeelgors

Heftig was de ontdekking door Giny van een mannetje Witkeelgors (*Zonotrichia albicollis*) op 30 april (vorig jaar goed voor een Hop, dus die datum kan niet meer stuk). Tot dusverre was de soort slechts vier keer in Nederland signaleerd, waaronder een keer in het waddengebied (Griend). In elk geval een nieuwe soort voor Groningen dus.

De vogel was de gehele dag rondom de behuizing aanwezig, was vrij schuw en, niet onbelangrijk, ongeringd. De zang was zeer merkwaardig en had iets weg van een van de keuzeopties voor de beltoon van onze gsm. We hebben er een half diafilmpje op volgeschoten; het zal nog wel een aantal weken duren, maar dan zullen de foto's op onze website staan.

Afgelopen weekend was Giny een aantal dagen naar de vaste wal. Kijken of het huis er nog staat en boodschappen halen; vooral verse groente, want onze op het eiland verbouwde sla, radijs en wat dies meer zij is momenteel nog niet geschikt voor consumptie.

Omdat ik niet alleen op het eiland mag achterblijven, zorg ik in de tussentijd voor vervanging. Dit weekend had ik twee voormalige vogelwachters van Rottumeroog over de vloer, Koen van Dijken en Willem Steenge. Die hadden zich helemaal voorbereid op een ontmoeting met de Baardgrasmus. Niet zo vreemd, want in de laatste negen jaar hebben we vijf keer een exemplaar bij de behuizing op Plaat gezien. Het hele weekend was het prima weer, maar de wind was noordelijk en de trek was totaal stilgevallen. Met moeite veegde Willem een kleine zeventig soorten bij elkaar. Nog geen uur nadat beiden het eiland weer hadden verlaten diende zich een nieuwe soort voor dit seizoen aan: twee mannetjes Kuifeend zwommen in een geul op het noordzeestrand. Goed voor een feestje achteraf, want het was soort 125 voor dit jaar.

Date Lutterop

Lopsterweg 31

9921 RN Stedum

E-mail: d.lutterop@wxs.nl

Website Rottumerplaat:

<http://home.wxs.nl/~lutte000>